

אבות – דאורייתא

- ♦ זריעה – לא תזרע ♦ זמירה – לא תזמור ♦ קצירה – לא תקצור ♦ בצירה – לא תבצור ♦
- ♦ חרישה – בחריש ובקציר תשבות (אם אינו ענין לשבת תנהו ענין לשביעית)

תולדות – מדרבנן

מלאכות בעיקר האילן

- ◀ מזבלין: מניחים זבל בעיקרי אילנות
- ◀ מפרקין: אבנים שעל עיקרי האילן
- ◀ מאבקיין: מכסין באבק שרשים הנראים
- ◀ מעשנין: עושין עשן תחת האילן

מלאכות באילן

- ◀ מקרסמין: חיתוך ענפים יבשים מאילנות
- ◀ הההמזרדין: חיתוך ענפים כשיש יותר מדאי
- ◀ מפסגיין: סומכים האילן שהוא רענן

מלאכות בקרקע

- ◀ ניכוש: תולש עשבים רעים
- ◀ עידור: חופר תחת הגפנים
- ◀ כיסוח: חותך עשבים הרעים

עבודה שאינה בשדה ובכרם – מותר

- ◀ קשקוש תחת הזתים: חופר תחת הזתים
- ◀ עידור תחת הגפנים: חופר תחת הגפנים (עתיקא)
- ◀ מילוי מים בנקעים: תחת האילנות
- ◀ עוגיות לגפנים: גומא תחת הגפן ליתן בו מים

פרט – לא תעשה

כלל - עשה

ויקרא כה ד וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שְׁבַת שְׁבַתוֹן יְהִי לְאֶרֶץ שְׁבַת לָהּ שְׁדָד לֹא תִזְרַע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמַר:
ה אֵת סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצֹר וְאֵת עֲנְבֵי נִזְיָרְךָ לֹא תִבְצַר שְׁנַת שְׁבַתוֹן יְהִי לְאֶרֶץ:

כלל - עשה

כלל ופרט וכלל: אתה דן כעין הפרט, וחרישה הוא כעין זריעה וזמירה ולוקה כלל ופרט: אין בכלל אלא מה שבפרט, על זריעה וזמירה לוקה אבל על חרישה אינו לוקה

תוספות שביעית	איסור לשדה לבן מפסח ושדה אילן מעצרת	היתר לנטיעות ילדות עד ראש השנה	איסור לזקנות מל' יום קודם ראש השנה
רב נחמן בר יצחק	ב"ש וב"ה גזרו ר"ג ובית דינו בטלהו	הלכה למשה מסיני	קראי – חריש ובקציר תשבות
מסקנא	ב"ש וב"ה גזרו ר"ג ובית דינו בטלהו	לר"ע: דבר האבוד מותר לר"י: הלכה למשה מסיני	לר"ע: בחריש ובקציר תשבות לר"י: מהלכה למשה מסיני הנ"ל
ר' יוחנן	רבן גמליאל ובית דינו בטלו הכל, דסברי (גזירה שוה משבת בראשית) שאין תוספות לשביעית		
רב אשי	ב"ש וב"ה גזרו	לר' ישמעאל: הלכה למשה מסיני	לר' ישמעאל: הלכה למשה מסיני
	רבן גמליאל ובית דינו בטלו תוספות שביעית בזמן שאין בית המקדש קיים		